

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér

*Politikai
napilap*

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 3.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XVIII. évfolyam 287. szám.

Nagy-Várad.

Kedd, 1912. december 17.

† Csáky Albin gróf.

(—a.) Magyarország egyik zászlós-
ura a főrendiház volt elnöke, a Tisza,
Szapáry és Wekerle kabinetek kul-
tusztisztere, politikai életünknek
negyedszázad óta egyik előkelő té-
nyezője gróf Csáky Albin hosszas
szenvedés után meghalt.

Egy hazáját szerető s meggyő-
ződése szerint hiven szolgáló ma-
gyar államférfival kevesebb van is-
mét. Halála veszteség, gyász a ha-
zára. Résztétel nélkül nem közölhet-
jük egy ilyen magyar államférfi
halálhírét. De amikor róla nekroló-
got írunk, nem hallgathatjuk el azt
sem, ami életének főnevezetessége
volt, hogy ő volt az ujkori magyar
egyházpolitikai küzdelemnek a meg-
indítója.

1890. febr. 26-án egy jelentéke-
lő látszó rendeletet adott ki mint
kultuszminiszter. Az ugynevezett
elkeresztelésekről volt szó benne s
arra akarta kötelezni a lelkészeket,
hogy az 1868. LIII. t. c. ellenére
megkeresztelt gyermekekről kivonatot
adjanak, hogy a törvény szer-
int illetékes felekezeti lelképásztorá-
hoz lehessen áttenni anyakönyvve-
zetés végett. E kivonat megtagadá-
sát egyúttal büntetendő kihágásnak
minősítette a miniszter.

E rendelet volt kiinduló pontja
azon mozgalomnak, mely az egyház-
politikai törvények megalkotására
vezetett.

Csáky rendeletének fontosságát
nem ismerte fel s így jóhiszemű-
sége ma már kétségbe nem vonható.
Ha gondolta volna, hogy oly szen-
vedélyes küzdelmek és oly nagy
bajok okozója lesz, alig bocsátotta
volna ki rendeletét. Később már
belátta, hogy túl lőtt a célon, de ak-

kor már nem lehetett megállítani a
lavinyszerű mozgalmat, melyek el-
lenállhatatlan erővel ragadták ma-
gukkal tovább és tovább nem csak
őt és miniszterét, hanem az
egész politikai világot.

Az elkeresztelésekről a liberális
körökben azt hirdették, hogy kizáró-
lag a kath. lelkészek gyakorolják
a protestánsok rovására. Pedig a
vita közben jelent meg Bogisich
röpirata, melyben névszerint felsor-
olt ezer olyan esetet, amelyben
protestáns lelkészek kereszteltek el
a kath. egyház rovására. A komá-
romi konventből azonban kicsapott a
felekezeti gyűlés lángra s ez a li-
berálisok táborába hajtotta a pro-
testánsokat, — kik nem gondolták
meg, hogy mik lesznek a következmé-
nyei a felkeltett szenvedélynek.

Most már nagy idő választ el
bennünket az egyházpolitikai küz-
delmektől, higgadtan ítélnéljük
meg ezeket, tizenhét esztendeje van
életben az egyházpolitikai tör-
vények, ismerhetjük már azoknak
eredményeit.

Amire a liberálisok vagy inkább
a radikálisok törekedtek; a katholi-
cizmus gyengülése nem következett
be, sőt a statisztika intenzív és
extenzív erősítéséről tesz bizonyos-
got. Ez azonban az egyházpolitikai
törvényeknek csak annyiban tulaj-
donítható, hogy ezek felkeltették a
közönség lelkeiben a vallás ügyei
iránt való érdeklődést s megindult
a vallás védelmére a kath. akció,
szervezkedés az egész vonalon.

Ebben a munkában a protestán-
sok nem tartottak lépést s azért
messze elmaradtak. Ők az általuk
követelt és annak idejében teljes
erőből támogatott törvényeket okol-

ják ezért s emlegetik is már kon-
ventjeiken a — revíziót. Ez a törté-
nelem igazságszolgáltatása.

Csáky alkotása azonban egy-
hamar alig fog revízió alá kerülni.
Az egyházpolitikai törvények s azok-
nak kiinduló pontja a Csáky-féle
rendelet kapcsán a most elhunyt ál-
lamférfi neve is belekerült Magyar-
ország történetébe.

A londoni konferencia.

Tegnap vette kezdetét Londonban a
nagykövetek konferenciája. Az egész világ
szeme most az angol főváros felé fordul.
A legnagyobb és legmesszemenőbb reményeket
füzik a nagyhatalmak képviselőinek a ta-
nácskozásához, mely ilyenformán elsőrendű
históriai eseménnyé növekedik.

Várják nevezetesen azt, hogy nemcsak
a balkáni függő kérdésekre vonatkozólag
tudnak kivezető utat találni, hanem Európát
is megmentik egy véres és iszonyu konflag-
rációtól. S talán lesz is annyi államférfi
bölcsesség és diplomáciai tudás a nagykö-
vetekben, hogy ezt az eredményt el tudják
érni.

Ez esetben mulhatlan érdemeket fognak
szerezni az emberiség körül s neveiket a
történelem fényes betűkkel fogja megőrizni.
Egyébként is megőrzi emlékéüket a his-
tória, de ha meg nem felelnek a nagy vára-
kozásnak, akkor nevüket bizonyára nem ál-
dásosan tartja emlékezetben az emberiség.

Meddig tart?

London, dec. 16.

A ma kezdődő nagyköveti tanácskozás
újév utánig fog tartani.

A bolgár trónbeszéd.

Szófia, dec. 16.

A szobranje ülészakát tegnap Gesov
miniszterelnök és külügyminiszter a trónbe-

ŐSZI és TÉLI
IDÉNYRE

Harisnyák, keztyűk, lélekmelegítők, szö-
vött gyermek sapkák és kabátok, szwet-
terek, barkettek, gyapju szövetek. Női
és férfi fehérneműek.

Rövidárúk óriási választékban.

Fráter és Kosminsky

NAGYVÁRAD, RÁKOCZI-UT.

Telefon 384.

Telefon 384.

ŐSZI és TÉLI
IDÉNYRE

széd fölolvásával nyitotta meg. A trónbeszéd első sorában emlékeztet a szobranje rendkívüli ülészakának a törökországi keresztények fölzsabeditására proklamált háborúhoz való hozzájárulására. A trónbeszéd ezután így folytatja:

A Mindenható fegyvereinket megáldotta és boldog vagyok, hogy Önöknek szerencsét kívánhatok azokhoz a dicső győzelmekhez, melyeket vitéz katonáink és tisztjeink kivívtak és hálás emlékezetünknek adhatok kifejezést az elesett hősök iránt. Az egész fölfegyverzett bolgár nép megtette kötelességét és becsületet szerzett hazájának. Az emlékezés vitézeinkre, akik halálmegevetéssel küzdöttek, örökkön élni fog.

Elkeseredett harc.

Athén, dec. 16.

Az athéni táv. iroda jelenti hogy egy görög csapat, Terekidis hadnagy és Kremnydas, Kontupis, Dölyanakis önkéntes vezérek parancsnoksága alatt tegnap megszállta Skala Paramytia epiruszi várost, mely a legfontosabb pont Janina mellett. A harc egész nap tartott és igen elkeseredett volt.

Szerbia enged.

Belgrád, dec. 6.

Ha Ausztria és Magyarország és Szerbia között tárgyalás mutatkoznék kívánatosnak, akkor a szerb kormány azt az óhaját fogja kifejezni, hogy teljes politikai függetlenségének fontartása mellett Ausztriával és Magyarországgal a legbarátságosabb viszonyt tartsa fenn. Szerbia hozzájárulna Albánia függetlenségéhez, feltéve, hogy adriai kikötőt kapna s köteleznék magát, hogy ezt a

helyet nem változtatná át katonai kikötővé. Szerbia, Ausztria és Magyarországnak kiváltságos jogokat biztosítana kölcsönök és közmunkák dolgában és kereskedelempolitikai tekintetben a legtöbb kedvezményt biztosítaná neki. Beleegyeznék abba, hogy a vámtarifát minden tekintetben Ausztria és Magyarország javára revideálják s e végből hajlandó volna delegátusokat Bécsbe vagy Budapestre küldeni.

Ugron erélyes fellépése.

Belgrád, dec. 16.

Az ó-radikális Balkán azt jelenti, hogy Ugron osztrák és magyar követ tegnap meglátogatta Pasics miniszterelnököt és kormányának azt a barátságos óhaját fejezte ki, hogy a szerb kormány utasítsa a csapatokat, hogy Durazzóból vonuljanak ki.

Bécs, dec. 16.

A belgrádi Balkánnak Ugron látogatásáról közölt hira alaptalan, mert semmi ok sinesen arra, hogy a bécsi kabinet most ilyen kívánsággal lépjen föl. A mit Szerbia most Durazzóban tesz, az a hadműveletek keretébe esik, de Szerbia nagyon jól tudja, mert a bécsi kabinet már ismételve értésére adta, hogy sem Durazzóban, sem egyáltalában Albániában nem megeredhet.

Szerbia is jelentést ad ki a Prohászka-ügyről.

Belgrád, dec. 16.

A vasárnapi minisztertanács behatóan foglalkozott Prohászka ügyével. A szerb kormánynak az a szándéka, hogy mihelyt a bécsi külügyminiszterium hivatalos jelentést tesz közzé a prizrendi eseményekről, a szerb kormány is hivatalosan publikálni fogja a

Prizrendben történeteket és főképpen Prohászka konzulnak a szerbekkel szemben tanúsított magatartását fogja megbírálani. Sőt arról is vannak hírek, hogy a szerb kormány közlésezi a prizrendi konzulátuson lefoglalt kompromitáló leveleket és jelentéseket. Erről a szándékáról a szerb kormány már értesítette a bécsi külügyminiszteriumot és állítólag ezért késik az ígért jelentés.

Rendkívüli követünk Belgrádban.

Belgrád, dec. 16.

A rendkívüli követ megjelenése Belgrádban nagy konsternációt keltett, és ha nem is járt még kézzelfogható eredménnyel, annyi bizonyos, hogy a szerbkormány megvan ijedve és többé nem olyan hangos, mint volt eddig. Pasics mindent megígért, teljes elégtételt helyezett kilátásba, de hogy mit érnek a szerb kormány pusztá ígéretései, azt már tapasztalhattuk.

Bécs, dec. 16.

A belgrádi német követség palotájában tegnap nagyjelentőségű tanácskozás volt. Ausztria-Magyarország, Németország és Olaszország követei hosszú ideig tárgyaltak egymással, a konferencia után pedig Ugron István, Ausztria-Magyarország követe a szerb külügyminiszteriumba ment és meglátogatta Pasicsot. Hogy milyen fontos ügyekről volt szó a tanácskozáson, bizonyítja az a körülmény, hogy este azután Pasics minisztertanácsot hívott össze.

A belgrádi minisztertanácsoson főképpen a Prohászka-ügy elintézéséről volt szó. A szerb kormány most már tudja, hogy rövidesen félni kell a prizrendi eseményekért, melyekről Edl konzul tiszta képet adott a bécsi külügyi hivatalban.

Pasics hivatalos jelentést tett miniszter-

A SZIGLIGETI-SZOBOR.

Harminc négy esztendeje mult, hogy mint kis diák áhitattal nézegettem Hügel Ottó könyvkereskedésének kirakatában Szigligeti Ede gipszmellszobrát, bold. Huszár Adolf eredetije után, melyet néhány hónappal a költő halála után állítottak ki. Ki gondolta volna az akkori Nagy-Váradszéki-milieu-jében, hogy évtizedek multán gyönyörű téren, (ott a hol a Giereth-ház, Sáfrád-ház undokságai emelkedtek) impozáns szép színházépület oszlopesarnoka előtt fog Nagy-Váradszéki Ede szülőltének márvány- és bronz emléke emelkedni... ?!

Az új szobor, Margó Ede alkotása, a színház oszlopesarnoka előtti kis kertecske közepén foglal helyet. Méretei az itt összeszűkülő Bémer-tér és annak épületei arányához vannak szabva, de körvonalai, főleg oldalt nézve és egy kissé távolabbról, szerény véleményem szerint nem hatnak kielégítően. Távolról nézve maga a bronz mellszobor kicsiny a talapzathoz, vagy inkább a talapzat igen vaskos a mellszoborhoz. Ha a talapzat egy kissé megkarsusodott volna a mellszobor közelében (Verjüngung!) az egészenk silhonetteje főképp távolról sokkal kadvezőbb hatna.

De lia oldalt és kissé távolabbról a szobor tömeg- és körrajzhatása kifogások alá esik is, annál jobban kielégít maga az egész mű közlő és főképp szemben nézve. A ne-

gyedfél méter magas emlék talapzata fehér dalmát *) márványból van faragva. Alsó szélesebb részén elől finom, gyöngéd, igen intim hatású dombormű ékeskedik. Szigligeti vén cigánya hegedül, leánya, apja vállaira dőlve hallgatja az édes bus hangukat. Mindkettő csak derekától kezdve emelkedik ki a talapzat síkjából. A dombormű lehellet és álomszerű kezelése mind lelki mind külső formai szempontból indokolt és mély hatású. A dombormű fölött a talapzaton aranybetűkkel van bevésvé: Szigligeti Ede. Fölötté áll maga a bronz mellszobor. A megdicsőült szép formájú, szabályos, magyaros arca barátságosan tekint le a szemlélőre. Magyar mentében, magyaros nyankendővel van megmintázva. Haja, oldalt szétválasztva, kissé rásimul domboru homlokára. A mintázás kissé nagyolt, amit a szobor szerény méretei, s a környezet intim jellege nem tesznek indokoltá s ami az idősebb korában ábrázolt költőt kelletlenül fiatalabbnak tünteti föl. A boldogult Szigligeti életének találó jelképe a fáklya, amely másnak világítva, hamar elemésztí önmagát. A lázas munka korán megöregítette, korán sirba döntötte. Gondosabb, részletesebb min-

*) Dalmácia Brazza nevű szigetén van Pucisce (Pucisce) nevű község. S ennek bányáiból való az a tartós és hidegálló márvány, melyből a Szigligeti-szobor talapzatát faragták. Ez a márvány tartósabb és szebb akármelyik fehér mészkövünkénél. Szobrászaink ujabban nagyon fölkapták.

tázással ki lehetett volna tüntetni az arcon ennek az emésztő tevékenységnek nyomait, ami azonfelül pompásan illet volna a gyönyörű dombormű melancholiájához. Tudjuk mi azt, hogy a modern szobrászat mennyire fázik minden lelki vonatkozástól, mennyire törekszik tisztán „szak-beli” eszközökkel hatni, hogy a többi között az ugynevezett „széles” kezelés valóságos vesszőparipája; de talán egy ilyen kisméretű, elég közelről tekinthető szobornál mégsem lett volna tulságosan „ósvi” a gondos, szeretetteljes mintázás. Mindenesetre jellemző lett volna Szigligeti lelki egyéniségére nézve.

Az új szobor jeles alkotója meg fogja nekünk bocsátani ezeket a reflexiókat. A Szigligeti Ede emléke iránti szeretet, kegyelet telhetetlensége nyilatkozik meg bennük. Hiszen a spanyol azt mondja: Cada persona es um mundo: minden ember egy világ. Hát még az olyan egyéniség amilyen a magyar népszínmű megteremtője volt! Csuda-e, ha ebből a „világból” minél többet szeretünk volna megörökitve látni márványban, bronzban? Mindegy. A mi vágyunk teljesült, a mi reményünk célt ért, a mi álmunk megvalósult ebben a műben, azért is örömmel, készséggel hozzuk meg a — hála Istennek — immár fennálló szobor alkotójának a köszönet, az elismerés önkényes adóját.

Némethy Gyula dr.

MÉLYEN LESZÁLLITOTT ÁRAK
NAGYON OLCSÓ KARÁCSONYI VÁSÁR

Telefonsz.: 788.

Telefonsz.: 788.

BOROS J.

ékszer, óra és látszer áruházában

== RÁKÓCZI-ut. ==

társainak a prizrendi eseményekről és Edl konzul vizsgálatáról.

A bécsi külügyminiszterium valószínűleg e hét közepén teszi közzé az ígért jelentését.

Tiltakoznak az egyházfők.

Konstantinápoly, dec. 16.

Az összes egyházfők, valamint a főrabbi a portánál tiltakozott a 19 éves védkötelesek behívása ellen. A behívásokat mindazonáltal folytatják és pedig az egyházi hatóságok képviselőinek törvényben előírt segédlete nélkül.

Nagykövetünk Londonban.

Bécs, dec. 16.

Mensdorff-Pouilly gróf londoni osztrák-magyar nagykövet ma délben visszautazott Londonba.

A képviselőház ülése. A képviselőház délelőtt 12 órakor gróf Tisza István elnöklésével ülést tartott. Gróf Tisza István hosszabb beszédben méltatta gróf Csáky Albin érdemeit és javasolta, hogy a Ház érdemeit jegyzőkönyvben örökítse meg és részvétét fejezze ki. Ezután mentelmi ügyeket tárgyaltak.

Szigligeti szobrának leleplezése.

A Szigligeti Társaság ünnepe.

Ünnepe volt vasárnap Nagyvárad városának, de úgy érezzük, hogy ez az ünnep ha külső kereteiben talán nem is, de benső értékében, jelentőségében messze túlhaladja a város határait. Nemesak a szülőváros szívét fogta meg, valami különösen meleg, boldog, büszke és ünnepi érzés, amikor lehullott a lepel Szigligeti Ede művészi szobráról, hanem az egész ország, az egész nemzet egyesült ebben az ünnepi érzésben velünk, aminthogy Szigligetinek a neve a dicsősége százszor és százszor bejárta annak idején az országot.

A Szigligeti Társaság fennállásának huszadik évfordulóján tartotta meg a szobor-leleplezés fényes ünnepét amelyen részt vett Nagyvárad egész intelligens társadalma. Különösen meleggé és bensőségesse tette az ünnepet, hogy eljött közénk a nagy író leánya, Hutiray Lukácsy Ferencné, szül. Szigligeti Jolán és a rokonok közül dr. Hutiray József és neje, a költő unokái, Hutiray Lukácsy Etus, Törzs Kálmán és Ryll Viktorné a férjével.

A felavató ünnepségről a következőkben számolunk be:

A felolvasó ülés.

Délelőtt fél 11 órakor a városháza gyönyörű ünnepélyes dísztermében felolvasó ülést tartott a Szigligeti Társaság, fennállásának 20 éves jubileumán. Diszes és előkelő közönség töltötte meg a széksorokat. Ott voltak gróf Széchenyi Miklós megyés püspök, Fetser Antal felsz. püspök, Hlatky Endre, Miskolczy Ferencz főispánok, Széchenyi Jenő és dr. Karácsonyi János kanonokok, báró Szentkereszt Zsigmond táblai elnök, Fráter Barnabás alispán, Rimler Károly polgármester, Hoványi Géza dr. orsz. képviselő, dr. Bozóky Alajos, dr. Hoványi Gyula stb. stb. Elegáns és fényes hölgyközönség

jelent meg az ünnepélyen, amelyre színültig megtelt a hatalmas díszterem.

Kevéssel fél 11 után foglalta el az elnöki széket Rádl Ödön a Szigligeti Társaság illusztris elnöke, aki gyönyörű, értékes és nagyszabású beszédben emlékezett meg Szigligeti Edéről. Az ünnepi beszédek rendes kereteit messze felülmuló tanulmányt lapunk karácsonyi számában egész terjedelmében közölni fogjuk.

Zugó éljenzés fogadta Rádl Ödön ünnepi beszédét, amely után Nosz Ilonka Sas Edének Szigligeti szobránál című alkalmi ódáját szavalta el igen nagy hatás mellet.

Az emlékmű felavatása.

A felolvasó ülésről a közönség Szigligeti szobrához vonult. Ekkor már a Szigligeti-színház előtti téren több ezerfőnyi közönség állotta körül a szobrot. Az ünnepi csendben a középiskolai tanulók ajkain felhangzott a Hymnusz fenséges imája és a következő perében lehullott a szoboról a lepel, előttünk állott Szigligeti Edének művészi képmása.

Dr. Hoványi Géza országgyűlési képviselő, a szoborbizottság elnöke szép beszéd kíséretében adta át a szobrot Nagyvárad városának. Elmondotta a szobor felállításának történetét. 1905-ben vetették fel az eszmét, hogy addig is, amíg Szigligeti Edéhez méltó, monumentális emlék hirdetné a magyar népszinmű megteremtőjének dicsőségét és érdemét, állítsák fel Szigligeti Edének kisebb aranyu, de művészi mellsobrát a Szigligeti színház előtt. Megalakult a szoborbizottság, amelynek Rádl Ödön, Sipos Orbán, dr. Hoványi Géza, Mezey Mihály, Radó Ignác és Kőszeghy József főmérnök voltak a tagjai. 1906 május 9-én tartotta első érdemleges ülését a bizottság. A gyűjtés megindult és egyre-másra folytak be a nagy adományok. Felolvassa a nagyobb adakozók névsorát, akik közt első helyen állott b. e. Szmracsányi Pál püspök, Nagyvárad városa stb. stb.

Ezután Rimler Károly polgármester néhány lelkes szó kíséretében átvette az emlékművet, majd pedig a koszorúk elhelyezése következett. A város hatalmas babérszuszoruját Rimler Károly polgármester, a megye koszoruját Fráter Barnabás alispán tette az emlékműre. A szintársulat koszoruját Erdélyi Miklós igazgató, szép beszéd kíséretében helyezte Szigligeti szobrára. Molnár Lajos jogászműk a váradi kir. kath. jogakadémia polgársága nevében koszoruzta meg lelkes szavak kíséretében a szobrot, végül pedig az iskolák helyezték el koszorúikat a szobor talapzatán.

A felavató ünnep a Szózat eléneklésével ért véget, amelyet a Szigligeti színház énekkara adott elő.

A társas ebéd.

Déli 1 órakor a Pannonia külön termében 40 tagu diszes társasébed volt, amelyen dr. Hoványi Géza képviselő, Rimler Károly polgármester, Margó Ede a szobor alkotója Szigligeti megjelent rokonsága és a Szigligeti Társaság tagjai vettek részt.

Az első felköszöntőt Rádl Ödön elnök mondotta.

— Ha Szigligeti életpályáján végigigtekintünk — ugymond — az ő kiváló szellemi kvalitásai mellett különösen figyelemre méltók az ő emberi kvalitásai is. Régi igazság az, hogy a nagy emberek nem mindég

nagyok a szó emberi értelmében. Szigligetinek azonban csodálatos harmoniában egyesül szellemi nagyság, az emberi kiválóságokkal. Az ő jellemének alapvonása a jóság. Egyetlen egyszer volt alkalmam találkozni vele, 1873-ban, Vadnay Károlynál röviddel aztán, hogy a Bud. Szemlében egy méltatlan és rosszindulatu kritika jelent meg róla. Mi a legnagyobb felháborodás hangján emlékeztünk meg arról a kritikáról. Szigligeti arcán azonban a legnagyobb jóindulat, szeretet és nyugodtság tükröződött vissza, amikor minden keserűség nélkül mondotta, hogy őt nem tudja elkedvetleníteni semmi, „alkotni fogok, amíg ki nem esik kezemből a toll.” És alkotott, dolgozott fáradhatatlanul, mert erőt adott neki a családja iránti forró szeretet. A jelenlevő családtagokra üriti poharát.

Lelkes éljenzés fogadta Rádl Ödön szavait és mindenki sietett üdvözölni Szigligeti rokonokat, akik meghatva köszönték meg az ünneplést. Nosz Gusztáv dr. Hoványi Gézára, Sas Ede Margó Edére, a szobor alkotójára üritette poharát és a jelenvoltak lelkesen ünnepelték a híres szobrászművészt. Dr. Hoványi Gyula Rádl Ödönt köszöntötte fel, Törzs Kálmán pedig a családtagok nevében szép, meleg, őszinte szavakban emlékezett meg a felejthetetlen ünnepéről és a Szigligeti Társaságra üritette poharát. Ezenkívül még több felköszöntő hangzott el.

Díszelőadás a Szigligeti színházban.

A felavató ünnep méltó befejezése volt este a Szigligeti színház díszelőadása. Szigligetinek a Cigány című népszinművét adta elő a társulat és elmondhatjuk, hogy az előadás méltó volt a gyönyörű ünnephez. Ennyi lelkesedéssel, művészetrel és lélekkel régen nem adtak Szigligeti-darabot. A szereplők Hunyady, E. Kovács Mariskával az élükön és a többiek is mind mind igazán kitettek magukért.

Az előadást megelőzőleg Tóth Elek szavalta el Sas Ede Szigligeti szobránál alkalmi ódáját a tőle megszokott nagy művészetrel.

Tisztállások átszervezése.

A jogügyi bizottság ülése.

Nagy-Várad városánál több olyan tisztállás van, amelyet cimben át kell változtatni a városi törvényben megállapított elnevezéshez képest, mert csak így oszthatók be a törvény alapján összeállítandó fizetési táblázatba és a költségvetésbe.

Ehhez képest dolgozta át a tanács a szervezeti szabályzatot, amelyet véleményezés végett kiadott a jogügyi szakbizottságnak.

Dr. Thury László városi főügyész előktele alatt dr. Adorján Armin, dr. Váradi Ödön, dr. Adorján Emil és dr. Dóri István voltak jelen a jogügyi bizottság ülésén.

A szakbizottság tagjai előbb az egész szabályrendeletet tárgyalni akarta, hogy ahol szükséges, módosítsa, azonban az elnök kérte, hogy most csak azokat az állásokat tárgyalják, amelyeknek átszervezése szükséges.

Dr. Adorján Emil az autonómia sérelmét látja abban, hogy folytonosan szaporítják a főispáni kinevezés alá eső és szavazati joggal bíró tisztviselő állásokat. Így a törvény csak a vezető kapitányi állásokat említi kinevezésre, míg az eddigi alkaptányokról szó sincs a törvényben. Ezeket továbbra is válasszák.

Dr. Thury László azért nem tenné ki a rendőrkapitányokat a választásoknak, mert bíraskodhatnak is.

Dr Adorján Emil azt válaszolja, hogy a polgármester és a tanács tagok is bíraskodnak, mégis választás alá kerülnek. A jogot, ami eddig megvolt, ne adjuk ki a kezünk közül.

Abban állapodtak meg, hogy az I. és II. oszt. kapitányi állások ezután is választás alá kerüljenek.

Az összes fogalmazók szintén választassanak, míg a számvevőket, főszámvevőt és főszámvevőhelyettesét a főispán nevezi ki. A tisztviselők, alszámvevők, számtisztek, számgyakornokok, tűzrendészeti felügyelők életfogytiglan választassanak.

Bevették a szabályzatba, hogy a polgármester a kinevezéseket a legközelebbi közgyűlésnek bejelenti.

Elfogadták a tanácsnak azon javaslatát, hogy a szolgák, rendőrök s mindazon alkalmazottak, amelyek nincsenek osztályozva, 4-4 évenként lépjenek elő.

Beiktatták a szabályrendeletbe, hogy a tisztviselők a város határán kívül levő városi közművek telepén való megjelenésnél napi díjakat nem számíthatnak.

A szabadságidő megállapításoknál Váradi Ödön az irnokoknak stb. 3 hét helyett 4 heti szabadságidőt akart, de nem fogadták el, mire Váradi Ödön külön véleményt jelentett be.

Beiktatták azonban, hogy akik a szabályzatban felsorolva nincsenek, 2 heti szabadságidőt kapjanak évenként.

A pénztári ellenőri állást pénztári segéd-tisztviselő állássá szervezik át.

A családi pótlékról szóló szabályrendeletet ma, kedden délután tárgyalja a szoborbizottság.

A Tisza szoborbizottság ülése.

Ujabb pályázatot hirdetnek.

Vasárnap délelőtt a Tisza-szobor nagybizottsága tartott ülést a megyeházán. Az ülésen, mely 12 órakor kezdődött Miskolczy Ferenc főispán elnökölt. E bizottságnak tulajdonképpen az volt a célja, hogy azon a juri döntéséről számoljanak be és a további teendőket megállapítsák.

A gyűlésen jelenvoltak Fetszer Antal, Pallay Lajos, Varró Domokos, Baranyi András, Rednik Gábor, Tatár Zoltán, Rimler Károly, Kőszegi József, Hoványi Gyula, Reisman Mór, Gábel Jakab. A főispán az ülés megnyitása után a juri üléséről és döntéséről számolt be. Eszerint a beérkezett pályamunkák közül Pásztor János művét ki zárták, mert nem felel meg a feltételeknek. Az első 2000 koronás díjat Szentgyörgyi Istvánnak ítélte oda. A második díjra Margó és Pongrác modelljét találták alkalmasnak. Az 500 koronás harmadik díjat Horváth Adorján győri szobrász nyerte. A vármegye részére 500-500 koronáért megvásárolták Kaza Mihály és Bethlen szobrászművészek modelljeit.

A juri kivételre egyik művet sem talált alkalmasnak, dacára annak, hogy népművészeti tekintetben jól sikerült a pályázat. Ezért új pályázatot fognak hirdetni, amelyen csak Szentgyörgyi István, Margó, Pongrác és Pásztor János vehetnek részt. Az új pályázat 1913. június elsején jár le. A beérkező műveket a Szépművészeti Társulat csarnokában állítják ki. A nyertes első díja a kivittel való megbízás, a második és harmadik díj 1000-1000 korona.

A nagybizottság a jelentést tudomásul vette és elhatározta, hogy arról a közgyűlésen is jelentést tesznek.

Ezután a főispán javasolta, hogy a felferült kiadások fedezetére a törvényhatóság 5000 koronát utaltasson ki az alispán kezeihez.

Végül bejelentette a főispán, hogy ujabban a következő adományok érkeztek a szobor javára:

Bölony József	— — — —	500	korona
Hlatky Endre	— — — —	100	"
Papp János	— — — —	100	"
Rádl Ödön	— — — —	100	"
Dr Wallner Ödön	— — — —	100	"
Dr Dési Géza Budapest	— — — —	100	"

Összesen: — 1000 korona.

A szoborbizottság a bejelentést éljenzéssel vette tudomásul.

Az ülés 1 órakor ért véget.

A NÉPSZÖVETSÉG negyedik ünnepélye.

A Nagyváradai Katolikus Népszövetség pompás egyöntetűséggel halad a fejlődés útján. Hatalmas szervezete valóban bámulatos kapcsolatot képes tartani a társadalom összes keresztény rétegei között.

Immár negyedszer tart nyilvános ünnepélyt s ez a negyedik ünnepnap is igazolta, hogy igen is szükség volt itt Nagyváradon erre a katolikus szervezetre. Erős gyökeret vert máris Nagyvárad talajába, tagjainak száma rohamosan nő s maga a vezetőség eredményes, hasznos munkát végez. Egy kitűnően berendezett, életerős intézménnyel állunk szemben, amelyre azonban a jövőben még sok szép feladat vár.

A vasárnap délutáni ünnepély részletes lefolyásáról a következőkben számolunk be:

Az ünnepély délután fél öt órakor kezdődött. Disztes közönség van jelen. A premontrai főgimnázium terme kicsinynek bizonyult ilyen nagyarányú ünnepélyek számára. A közönség soraiban ott volt több vezető egyházi férfiú s a polgári társadalom számos előkelő tagja.

Mindjárt az első szám lekötötte a figyelmet. A *Kath. Legényegylet* zenekara játszik egy szép nyitányt. Kiss Bertalan tartott ezután előadást a fogyasztási szövetkezetekről. Nagyon érdekes adatokkal világítja meg a szövetkezetek praktikus intézményét, meglepő példákat hoz fel a mostani kapzsi gseftelő fogások közül. Sürgeti a szövetkezetek felállítását és részletesen ismerteti a nyújtandó előnyöket. A kitűnő és tanulságos előadást alkalmasan közölni fogjuk.

Nagy élvezettel hallgattuk meg a műsor 3. számát, amely egy melodráma volt. *Kisfaludy* — Karácsony — című költeménye. Tuka Olga kisasszony szépen, okos megértéssel szavalta az erősen drámai színezetű költeményt, amelyet Resch Mihály zene-tanár kísért zongorán igen hatásosan. Sikerült a karzaton éneklő gyermekek karácsony esti betlehemi éneke, amelyet Székely Lajos dirigált.

Fleisz Elek szavalt egy hálás monológot A nők ellensége címmel. Nagyon ügyesen szavalt s határozottan kitűnő tehetsége van a humoros költemények interpretálására.

Dr. Krüger Aladár a Népszövetség igazgatója néhány hivatalos bejelentést tett.

Ezek közül kiemelte a jogvédő iroda eddigi sikeres működését. E hó 22-én, vasárnap d. u. 4 órakor csoportvezetői értekezlet lesz, melyen előkészítik a szövetkezetek megalakításának ügyét. Fölkérte a közönséget, hogy a rövidesen megnyíló katolikus Népkönyvtárt támogassák jó könyvek odaajándékozásával. A jövő évben igyekezzen mindenki a Népszövetséget minél szélesebb körben propagálni: csak egy új tagot szerezzen mindenki s 3400-an leszünk! Megemlékezett arról, hogy jövőre a Körnek lesz új, tágas, hatalmas helyisége s buzdította a közönséget a katolikus sajtó támogatására.

Ezután következett Szentkirályi J. Zoltán ünnepi beszéde, „Vallásos öntudat” címmel.

A beszéd gondolatmenete a következő volt:

Szent-Királyi Zoltán beszéde.

Minden élet csak úgy értékes, ha vallásos. A hitből fakadó érzés megadja az élet nagy megnyugvását, a türelmet s az erkölcsi erő fölemelő tudatát. A hit nem jár sötétségben és nem tapogatózik homályban. Ragyogó napja: az Isten a legnagyobb fényben tárja elénk igazságait.

A vallásos meggyőződés gondolatainknak biztosságot ad. Tudásunk biztos talaja a változhatatlan isteni igazság.

Milyen boldog tudat életünket az örök igazsághoz szabni. Milyen boldog tudat az, hogy nem lidércéláng után futunk, hanem a soha ki nem alvó örök fény után. Csalhatatlan, tévedhetetlen vezetőnk van s ezért vagyunk mindenre képesek érette, mint az öskeresztények.

Vallásos élet nélkül nincs közélet, mert a közélet egész embereket, okos embereket és becsületes embereket kíván. És elképzelhetünk ezek nélkül vezető embert, akinek lelkiismerete nincs, vallása sincs!? Ugyebár nem.

És ma sok a kísértés a közélet kulisszái mögött, amit még a szemfüles sajtó sem vesz észre.

A vallásos ember lelkiismeretes, becsületes, tiszteli az isteni törvényeket és elismeri a tekintélyeket. Előbbre helyezi saját lelki javait minden szennyes materiális ideálnál.

Emberszeretet kell, hogy éljen mellette, de nem lélektelen egyesületek alakjában. Minden jótékony, amelyből hiányzik Isten, a hiúságnak kedvez. Csak arra való, hogy kitöltsék velük az ujságok jótékony-ság rovatát.

Jézus mondotta, hogy a szeretet első tárgya az, aki legjobban rá van szorulva.

Minden ember testvérünk, a szeretet értük fakad; ha majd egyszer nem úgy lesz, akkor pokollá válik a föld s az emberek egymásért semmit, de mindent egymás ellen tesznek.

S az ember, aki Istent nem szereti, az nem szereti embertársát sem. A szívünk olyan, mintegy fémgömb, amely ha egyik oldalán felmelegszik, okvetlen meleg lesz a másik oldalon is.

A vallásos életnek sok ellensége van. Az intelligencia osztályaiban a szabadkőművesség pusztít. És egyesekről sokáig nem tudjuk, hogy szabadkőműves. Csak munkáikról ismerjük meg őket. Megesufolják keresztény nevünket. Titokzatosak. Már pedig becsületes és jellemes ember olyan egyesületbe nem lép be, amelynek nem ismeri céljait, amely oduka vonul.

Azt mondják jótékonyagra alapított intézmény. En nem látom be. Inkább egymást támogató intézménynek lehet nevezni. Mindenkin keresztül gázolnak, kimeríthetetlenek egymás támogatásában s ha valaki közülök gazságot követ el, azt tisztára mossák. Kivölk a vallásos meggyőződést ujság és könyv útján.

Alsóbb osztályoknál a félreértett szocializmus irtja a vallást. A kereszténység a legideálisabb szociális szervezet. Keresztény hitünk

egybeolvasztja a földművelő, a mesterember, a tudós, a szegény és gazdag érzelmeit.

Igazolja ezt a mult. Nézzünk csak vissza egy kicsit. Ha nem is messzire, csak 20—25 évre. Vallásos buzgóság volt a munkás otthonában, imádsággal kezdték és imádsággal végezték a napot.

De jöttek hírnökök, vöröslobogós új apostolok és a füleket ígéretekkel csiklandozták. A felhevült nép sztrájkba lép, mindenütt jelentkező veszedelmes mozgalmak támadnak és elérik a magasabb bért. — És azelőtt volt hit kicsi bér mellett is; most olyan a helyzet, hogy magas munkabér van, kevés ima és nagy elégedetlenség és drágaság.

A szociálistáknak van egy jó tulajdonsága: erős szervezetbe állítja a népet. Es erőt kifejezni nem is lehet kezét-kézbe tevés nélkül. Forrjon össze a vallásos meggyőződés bennünk és akkor törhetetlenek leszünk!

S a lelkekhez legjobban a nyomtatott betű fér. Ezen az uton történik a rombolás, ezt az utat kell elállni, megrakni barrikádokkal. El kell kerülni a mérget és agyoniporni azt, aki be akarja csempészni a családokba.

A tolvaj haszontalan csinytevő hozzájuk képest, mert legfeljebb talán rongyai közzül a legbecsebbet viszi el. De ezek a lélek kincseit rabolják!

A sajtóra vigyázni kell. Meg kell válogatni, hogy mit olvasson az ember, mert amilyen az olvasmányunk, olyan a lelkünk. S ha mi ezzel az óriási erkölcsi erőnkkel, impozáns tömegeinkkel gátat huzunk, vagy ha egyenesen meg akarjuk tisztítani a közélet porondját: lehetetlen, hogy ne sikerüljön. Nyilvánuljon meg a keresztény buzgóság a nyilvános élet küzdőterén is, minél erősebben, minél hangosabban. És ezt a bátor öntudatra nevelést ott kell kezdeni a gyermekeknek.

Ugy tanítsuk már a gyermeket, hogy „én katolikus vagyok és erre büszke vagyok”! Legyen ez az erős öntudat köztudat s vigyük be az élet minden rétegébe, minden viszonyába a keresztény gondolkodást.

Velünk Jézus, bátran előre!

A tüzzel elmondott szónoklatot nagy érdeklődéssel hallgatta a közönség s a végén melegen megtapsolták a szónokot.

Végül a *Kath. Legényegylet* zenekara adta elő a Himnuszt, melyet az egész közönség állva énekelt végig.

Kihallgatások a királynál.

Bécs, dec. 16.

(Saját tud.) Ma délelőtt fél 10 órakor külön kihallgatáson fogadta a király a külügyminisztert, majd Auffenberget végül az új vezérkari főnököt.

Uri fehérenemű, „Fownes” keztű, „Habig” kalap, eredeti angol cipő, egyedüli raktár

Róth M. utódánál.

Joghallgatók! Ügyvédi vizsgára készülnök! ügyvédi vizsgára, alapvizsgára, szigorlatokra saját érdeklődésben **Dr Kállay** jogi szeminariuma után készülnek csakis Budapest, IX. Lónyay-utca 18 b. (Calvin-tér mellett). Telefon 125—38. Telefon 125—38.

KOVÁCS GYULA az esküdtek előtt.

Tegnap kezdte meg a budapesti büntető törvényszék esküdtbírója Kovács Gyula ismeretes bünporének tárgyalását.

A tárgyaláson dr. Baloghy Ernő kuriai bíró elnököl. Szavazóbírák Saly Dezső és Mikovich István lesznek. A közvédat dr. Sélley Barnabás főügyész képviseli, míg a védelmet dr. Polónyi Dezső országgyűlési képviselő és dr. Gonda Henrik látják el.

A vádirat.

A vádirat a BTK. 279. szakaszába ütköző, a 281. szakasz 1. pontja szerint minősülő erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés büntetékének a BTK. 65. §. szerint való kísérlete címén emel vádat Kovács ellen. A vádirat indokolása röviden vázolja a június 7-én a képviselőházban történteket. Majd röviden indokolja, hogy miért kellett elejteni a vizsgálat tartama alatt felvett gyilkosság büntetése kísérletének minősítését.

A tanuk.

Meg van idézve harmincöt tanu, köztük Polónyi Géza, Tisza István gróf, Tisza Kálmán gróf, Szmeccsányi György, Beniczky Ödön, Bede Jób, dr. Vécsey Marcell, báró Herczel Manó és a fegyverszakértők.

Kilenc előtt öt perccel két börtönőr kíséretében megjelenik Kovács Gyula. Fekete szalonkabát van rajta. A szokottnál valamivel sapadtabb, de különösebb izgatottság nem látszik rajta. A börtönőrök senkit se engedtek be Kováchoz, még védője, Polónyi Dezső is csak energikus követelkezés után tudott hozzá bejutni.

Tisza István gróf pont kilenc órakor helyet foglal Sélley főügyész mellett.

Kilenc óra előtt Baloghy elnök bevonul a két szavazóbíróval. A tárgyalást megnyitja, — hallatszik az elnök szava. — Tárgyalni fogjuk Kovács Gyula bűnügyét.

— Kovács Gyula itt van? — szól az elnök.

— Igen. (Kovács előlép.)

— Hány éves?

— Harmincnyolc. Felsőiregi származású, inámi lakos vagyok.

— Vallása?

— Izraelita.

— Foglalkozása?

— Országgyűlési képviselő.

— Van vagyona?

— Nincs!

Kisorsolták rendes esküdtekül a következőket: Schissl Antal műszaki hivatalnok, Mali Conrád butorszállító, Nagy Artur nyugalmazott ezredes, Baranyai Mihály háztulajdonos, Bányay Mihály magánhivatalnok, ifj. Szólás József olajgyáros, Nagy Béla cukrász, Lencz Rezső bőrkereskedő, Rehák Frigyes magánhivatalnok, Bleier Artur bőrkereskedő, ifj. Moeznik Lajos gyáros, Bauer Sándor kereskedő és pótesküdtök: Czukermann Gyula háztulajdonos, Jung Ernő könyvelő.

Harc az orvosszakértőkért.

Dr. Polónyi Dezső védő áll fel szólásra. Kéri, hogy a jelenlévő Porkoláb Imrét, Pintér Imrét és Schwarz Ernőt, akik a merényletet megelőzőleg beszéltek Kovácssal gazdasági ügyekben, hallgassák ki. Kovács másnapra adott találkozást nekik, ami kizárja, hogy előre megfontolta volna Kovács tettét. Ezek után kéri a tárgyalásra a kirendelt orvosszakértők berendelését.

Sélley főügyész Porkoláb, Pintér és Schwarz kihallgatását nem ellenzi. A többi fölöslegesnek tartja.

Polónyi replikája után a bíróság határozatot hoz, amely szerint Porkoláb, Pinter és Schwarz kihallgatását elrendeli, a két ápolónő kihallgatása fölött később dönt, majd kihirdeti a bíróság azon határozatát, hogy Ajtay és Német orvosszakértőket nem hallgatja ki.

Dr. Gonda védő semmiségi okot jelent be.

Kovács Gyula kihallgatása.

Ezután Kovács Gyulát szólítja az elnök. Felolvastatja ki a vádiratot, mely erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés kísérletéért helyezi vád alá. Az elnök kérdésére, hogy bűnösnek érzi-e magát, feleli:

— Nem érzem magamat bűnösnek.

— Mondja, mi volt az oka, hogy a Ház elnökére lőtt?

— Tiszát szerintem, a házszabályok megsértésével választották elnöknek. En akkor az urnát felháborodásomban lelöktem. Családom ezután a politikától vissza akart tartani. Magam is láttam, hogy a politika nem nekem való, le is akartam a mandátumról mondani, de ezt gyávaságnak tartottam. Mikor a Házból kizártak, elhatároztam, hogy mégis bemegyek, ha a munkapártiak hozzám nyulnak közéjük lövök; ha pedig rendőrök akarnak kivinni, főbe lövöm magamat. Május 29-én hazautaztam Dombóvárra s ott értesültem, hogy Tisza a véderőjavaslatot erőszakkal elfogadottnak jelentette ki. Visszaforodtam, a fővárost ostromállapotban találtam, másnap be akartam menni a Házba, mert ma is azt tartom, hogy nekem életem árán is kötelességem az alkotmány megsértését megakadályozni. Június 6-án több levelet irtam, irtam ő felcségek is. Elbucsuztam mindenkitől, mert azt hittem, hogy másnap már nem leszek az élők közt.

— Kinek írta a leveleket?

— Erre megtagadom a választ. Nem akarom, hogy miattam bárkinek is baja legyen. Június hetedikén bementem a Házba, föl a karzatra, ahol egy incidens történt, mely fölízgatott. Ennek hatása alatt lerothantam, nem emlékszem, hogy jutottam a terembe.

— A vizsgálóbíró előtt beösmerte, hogy azért rohant le, hogy az elnökre löjjön.

— A jegyzőkönyv nem azt tartalmazza, amit én vallottam, majd a tanuk igazolják, mit vallottam.

A vizsgálóbíró: Az ön elhatározása, a mint mondotta — az volt, hogy ha rendőrök nyulnak hozzá, főbe lövi magát, s ha pedig munkapártiak támadnak meg, közibéjük fog löni. Mivel senki sem támadta meg, hogy van az, hogy mégis lőtt?

— Erről nem tudok számot adni.

Elnök: Hol vette a revolvert?

— A Kristóffy-féle zavargásokor vettem, mikor a szociálisták megostromolták a szerkesztőségeket.

Elnök: Igaz-e, hogy az eset előtt Polónyi Gézának azt mondta, hogy az elnököt le fogja löni?

— Nem emlékszem rá, de lehet, hogy tettem ilyen kijelentést Tisza ellen.

Elnök: Van-e adóssága?

— Nincs.

Elnök: Az iratok szerint önnek 40000 korona adóssága van. Ezt azért említem meg, mert az a gyanu, hogy nyomasztó adósság ragadta cselekedetére.

— Nekem nyomasztó adósságom nincs.

Elnök: Haragszik Tisza grófra?

— Haragszom.

Elnök: Megbánta-e, amit cselekedett?

— Végtelenül sajnálom, hogy megtörtént velem, hogy emberrel lőttem.

Az elnök ezután felolvastatja Kovácsnak a királyhoz intézett levelét, amelyben kéri a királyt, ne hallgasson rossz tanácsadóira, hanem atyai szívének jó tanácsát kövesse és mentse meg az országot a végpusztulástól. Ezután felolvastatta Kovácsnak Tiszához intézett levelét, amelyben őt nevezi meg gyilkosának.

Tisza István vallomása.

Ezután Tisza grófot hallgatták ki.

Tisza gróf: Junius 7-én az ellenzék zavarta az ülés rendjét, kénytelen voltam a zavargókat eltávolítani. Velük együtt kivonult az egész ellenzék. Epp az elnöki jelentésekbe fogtam, mikor az ellenzéki sorokból Kovács Gyula úgy kiáltott: Van itt még egy ellenzéki s nyomban utána lövés dördült el.

Elnök: Határozottan emlékszik, hogy a vádlott célozva lőtt?

Tisza: Igen.

Elnök: A golyó lecsapódását a padba tisztán hallotta?

Tisza: Igen.

Polónyi Dezső: Nemde köztudomásu, hogy rosszul lát?

Tisza: A velem szemben levő tárgyakat élesen látom.

Polónyi: Hogyan lehet, hogy nem hallotta az ötödik lövést?

Tisza: Én csak Kovács Gyulát figyeltem.

Polónyi: Miből látta Kovács ölési szándékát?

Tisza: Hogy célzott rám.

Polónyi Dezső: Hogy volt a lincseléssel?

Tisza: Lincselés nem történt.

Polónyi: Kérdezte-e a vizsgálóbíró, hogy kívánja-e a vádlott megaláztatását?

Tisza: Igen, azt feleltem, hogy erről nem nyilatkozom.

Elnök: (Kovács) Hallotta Tisza gróf vallomását, hogy ön célozva lőtt?

Kovács: Én nem tudok róla.

A bíróság Tisza grófot meghiteltette, a meghiteltetés után Tisza gróf eltávozott.

Ezután Percell Miklóst, Poós Elemért és Bueker Arthurt hallgatták ki. Mindnyájan egyhangzóan állították, hogy az Országos Kaszinóban folyt beszélgetés alkalmával Kovács igen izgatott volt és bejelentette, hogy Tiszát le fogja löni.

Serly Sándor, Unger Lajos és Kner Izidor valamint Vásárhelyi Ernő és Vásárhelyi Lajos azt vallották, hogy Junius 6-án a dombóvári állomáson Kovácsból, aki nagyon izgatott volt, revolvért vettek el. Ugyancsak ők vallották, hogy Kovács a kaszinóban azt hangoztatta, hogy dacára a kiltálásának, be fog menni a Házba és ha munkapárti képviselő akarja ebben megakadályozni úgy azt le fogja löni, ha pedig rendőr nyúl hozzá, akkor majd magát lövi fölé.

Több lényegtelen tanuvallomás után a tárgyalást délután 4 órára halasztotta az elnök.

4 órakor Szalay Károly altisztet hallgatták ki elsőnek. Az altiszt azt vallotta, hogy Kovács nagyon izgatott volt. Farkas Zoltán és Vásárhelyi testvérek vallomását erősíti meg.

Végül Hollóssy Ákos, Halász Károly és néhány újságíró kihallgatása után a tárgyalást holnap 9 órára halasztotta az elnök. Itélet holnap lesz.

Nagy tűz Feketeerdőn.**Elpusztult telep.**

Mintha balsors üldözné a biharmegyei üveggyárakat, tegnap a feketeerdői gyártelepen pusztított a tűz. A béli üveggyárban okozott óriási pusztítást még mindig nem tudták teljesen helyre hozni és most már a feketeerdői gyártelep vált bénává. Szombat éjjel a telepen rettenetes tűz pusztított. Éjjel 1 órakor a telep munkásai javában dolgoztak, mikor a legnagyobb épület tetején, a csiszolón megjelent a vörös kakas. Pár perc alatt talpon volt az egész gyártelep személyzete. A telep tűzoltósága és az

álmukból felvert emberek serényen láttak a tűz oltásához, azonban a nagy szél és a kitűnő tüztápláló szalma lehetetlenné tette, hogy eredményesen dolgozzanak.

A tűz a csiszoló végében levő raktár helyiségben keletkezett. Itt nagy mennyiségű kész áru volt felhalmozva, jórészt szalmába pakolva. Valószínűleg gondatlanság folytán tűz jutott a szalma közé és innen terjedt tovább óriási erővel és gyorsasággal. Mikor már a tető lángokban állott, bent minden elhamvadt.

Percek műve volt csupán és a legszebb tárgyak pattogva semmisültek meg a nagy hőségben. A tűz még vasárnap reggel is égett. A legértékesebb része a telepnek, a csiszoló teljesen tönkre ment. A készáru raktár melyben szállításra várt rengeteg áruhalmoz volt, teljesen elhamvadt. A gépház szintén a tűz martaléka lett.

A tüzesetről jelentést tettek az élesdi főszolgabíróknak, aki tegnap foganatosította a tűzvizsgálati szemlét. A vizsgálaton már megjelent Dénes Ödön is, akit még szombat éjjel értesítettek a pusztulásról.

Hogy ki okozta a tüzet, még nem sikerült megállapítani. A csendőrség serényen nyomoz a gondatlan ember után.

A kár igen nagy, mivel a telep legértékesebb része semmisült meg. Ez azonban megtérül, mert minden biztosítva volt.

..HIREK..**Lovassy Andor szerkesztő.**

Biharvármegyében talán nincs senki, aki ne ismerné Lovassy Andort. Vármegyénkben mint főjegyző intézte a közügyeket, e mellett azonban tevékeny munkásságot fejtett ki a sajtó terén is. Nem csupán mint műkedvelő újságíró dolgozott a közért, hanem tekintélyes aktív újságírói szerepet is játszott Nagyváradon, majd Budapesten. A szabadelvű pártnak egyik rendíthetetlen oszlopa lévén, a politikai téren is nagy tekintélynek örvendett. Jó hírneve az erdélyi vármegyékben is elterjedt annyira, hogy meghívták alispánnak. Lovassy e megtisztelő meghívásra lemondott a biharmegyei szerepéről és elfogadta a diszes állást, melyre igen nagy lelkesedéssel választották meg.

1910-ben a koalíció bukása után mindenki azt hitte, hogy főispánná fogják kinevezni. Hogy ez nem következett be, az nem jelentette azt, hogy Lovassy nem nyeri-e el valamelyik törvényhatósági főispáni széket. Egyszóval nagyon szép, fényes pálya előtt állott Lovassy a tisztviselői pályán is. És most mint értesülünk Lovassy meg fog válni a tisztviselői pályától és vissza fog térni az újságírói pályára.

Tudósítónk jelentése szerint Lovassy lemondott az alispáni állásról. A lemondást a törvényhatóság nem akarja elfogadni és mindent elkövetnek, hogy visszavonassák a lemondási okiratot. Lovassy azonban hallani sem akar szándékának megmésztásáról.

Lovassy Andor Tordaaranyosvármegyéből végleg el fog költözni és Kolozsvárra fog átköltözni. A lemondott alispán nagy-

szabásu politikai napilapot fog alapítani, melynek ő lesz a tulajdonosa és szerkesztője. A lap szervezése érdekében már meg is tette a kellő lépéseket Lovassy.

Gróf Csáky Albin halála.

Gróf Csáky Albin v. b. t. t. volt vallás- és közoktatásügyi miniszter és a főrendiház volt elnöke, vasárnap reggel háromnegyed hat órakor meghalt. Az elhunyt főúr már régen betegeskedett és halála általános részvétet keltett. Utolsó óhaja az volt, hogy temetésénél mellőzzék a koszorukat és azoknak összegét inkább jótékony célra fordítsák.

Temetése hétfőn délután 3 órakor lesz az Andrássy-uti 114. szám alatt levő palotájából, amikor ott beszentelik és Szepesmindszentre szállítják. Az ottani kastélyban kedden délelőtt 11 órakor újra beszentelik és a szepesmindszenti családi temetőben helyezik nyugalomra. A gyászmisét e hó 19-én délelőtt mutatják be Budapesten, az egyetemi templomban, valamint a löcsei székesegyházban és az összes kegyuri templomokban.

Csáky Albin gróf elhunytát özvegyén született Bolza Anna grófnőn kívül gyermekei, Mária grófnőn, férjzett báró Harkányi Andorné, Lóra grófnő, özv. Hertelendy Lászlóné, Csáky Károly gróf vezérkari őrnagy, Ilona grófnő, férjzett báró Bonz-Alberon Ottóné és Csáky Imre gróf követségi titkár gyászolják. Halálakor családján kívül dr. Köszler József, háziorvos is jelen volt.

Az első kondoleáló öfelsége a király volt, aki sürgőnyt küldött az özvegynek.

*** A jogügyi bizottság ülése.**

Nagyvárad város jogügyi szakbizottsága ma, kedden, december 17-én délután fél 5 órakor ülést tart s ez alkalommal a családi pótlékról szóló szabályrendelet-tervezetet tárgyalja.

*** Vetítőest a Kath. Körben.**

A Katholikus Kör mai vetítőestélyén dr. Karácsonyi János kanonok folytatja előadását a Szentföldről. Ez alkalommal a Szentföld azon részeit mutatja be az illusztris előadó, amelyek Karácsony ünnepével vannak összefüggésben, így Betlehem, Názareth vidékét, azonkívül Genezáreth gyönyörű helyei elevednek meg a fehér vásznon. Az előadás, amely biztonnyal most is óriási számú közönséget fog vonzani. Az előadás pontban 6 órakor kezdődik.

*** A honvéd tűzéraktanya építése.**

Nagyvárad város tanácsa tegnap foglalkozott a honvéd-tűzéraktanya építésének kérdésével. Arról volt szó, hogy tekintettel a rossz gazdasági viszonyokra és a zavaros politikai helyzetre, hogyan írják ki a laktanya építésére a pályázatot. Abban állapotok meg, hogy megvárják, amíg a miniszter jóváhagyja a terveket s azután fél évi határidővel kiírják a pályázatot; kikötik azonban, hogyha a pályázat eredménye kedvezőtlen lesz, azt megsemmisítheti a város és új pályázatot írhat ki.

*** Jótékonyág.**

Özv. Schwarz Ferencné és családja Schwarz Ferenc elhunyt alkalmával 200 koronát adott át Gerő Armin rendőrfőkapitánynak, Nagyvárad város szegényeinek javára. Az ajándékozott összeget a főkapitány Rimler Károly kezeihez juttatta.

Tisza István vallomása.

Ezután Tisza grófot hallgatták ki.

Tisza gróf: Junius 7-én az ellenzék zavarta az ülés rendjét, kénytelen voltam a zavargókat eltávolítani. Velük együtt kivonult az egész ellenzék. Epp az elnöki jelentésekbe fogtam, mikor az ellenzéki sorokból Kovács Gyula úgy kiáltott: Van itt még egy ellenzéki s nyomban utána lövés dördült el.

Elnök: Határozottan emlékszik, hogy a vádlott célozva lőtt?

Tisza: Igen.

Elnök: A golyó lecsapódását a padba tisztán hallotta?

Tisza: Igen.

Polónyi Dezső: Nemde köztudomásu, hogy rosszul lát?

Tisza: A velem szemben levő tárgyakat élesen látom.

Polónyi: Hogyan lehet, hogy nem hallotta az ötödik lövést?

Tisza: En csak Kovács Gyulát figyeltem.

Polónyi: Miből látta Kovács ölési szándékát?

Tisza: Hogy célzott rám.

Polónyi Dezső: Hogy volt a lincseléssel?

Tisza: Lincselés nem történt.

Polónyi: Kérdezte-e a vizsgálóbíró, hogy kívánja-e a vádlott megaláztatását?

Tisza: Igen, azt feleltem, hogy erről nem nyilatkozom.

Elnök: (Kovács-hoz) Hallotta Tisza gróf vallomását, hogy ön célozva lőtt?

Kovács: En nem tudok róla.

A bíróság Tisza grófot meghiteltette, a meghiteltetés után Tisza gróf eltávozott.

Ezután Percell Miklóst, Poós Elemért és Bucker Arthurt hallgatták ki. Mindnyájan egybehangozóan állították, hogy az Országos Kaszinóban folyt beszélgetés alkalmával Kovács igen izgatott volt és bejelentette, hogy Tiszát le fogja löni.

Serly Sándor, Unger Lajos és Kner Izidor valamint Vásárhelyi Ernő és Vásárhelyi Lajos azt vallották, hogy junius 6-án a dombóvári állomáson Kovácsról, aki nagyon izgatott volt, revolvert vettek el. Ugyancsak ők vallották, hogy Kovács a kaszinóban azt hangoztatta, hogy dacára a kiltásának, be fog menni a Házba és ha munkapárti képviselő akarja ebben megakadályozni úgy azt le fogja löni, ha pedig rendőr nyul hozzá, akkor majd magát lövi föbe.

Több lényegtelen tanuvallomás után a tárgyalást délután 4 órára halasztotta az elnök.

4 órakor Szalay Károly altisztet hallgatták ki elsőnek. Az altiszt azt vallotta, hogy Kovács nagyon izgatott volt. Farkas Zoltán és Vásárhelyi testvérek vallomását erősíti meg.

Végül Hollóssy Ákos, Halász Károly és néhány újságíró kihallgatása után a tárgyalást holnap 9 órára halasztotta az elnök.

Ítélet holnap lesz.

Nagy tűz Feketeerdőn.**Elpusztult telep.**

Mintha balsors üldözné a biharmegyei üveggyárakat, tegnap a feketeerdői gyártelepen pusztított a tűz. A béli üveggyárban okozott óriási pusztítást még mindig nem tudták teljesen helyre hozni és most meg már a feketeerdői gyártelep vált bénává. Szombat éjjel a telepen rettenetes tűz pusztított. Éjjel 1 órakor a telep munkásai javában dolgoztak, mikor a legnagyobb épület tetején, a csiszolón megjelent a vörös kakas. Pár perc alatt talpon volt az egész gyártelep személyzete. A telep tűzoltósága és az

álmukból felvert emberek serényen láttak a tűz oltásához, azonban a nagy szél és a ki-tűnő tüztápláló szalma lehetetlenné tette, hogy eredményesen dolgozzanak.

A tűz a csiszoló végében levő raktár helyiségben keletkezett. Itt nagy mennyiségű kész áru volt felhalmozva, jórészt szalmába pakolva. Valószínűleg gondatlanság folytán tűz jutott a szalma közé és innen terjedt tovább óriási erővel és gyorsasággal. Mikor már a tető lángokban állott, bent minden elhamvadt.

Percek műve volt csupán és a legszebb tárgyak pattogva semmisültek meg a nagy hőségben. A tűz még vasárnap reggel is égett. A legértékesebb része a telepnek, a csiszoló teljesen tönkre ment. A készáru raktár melyben szállításra várt rengeteg áruhalmoz volt, teljesen elhamvadt. A gépház szintén a tűz martaléka lett.

A tüzesetről jelentést tettek az élesdi főszolgabírónak, aki tegnap foganatosította a tűzvizsgálati szemlét. A vizsgálaton már megjelent Dénes Ödön is, akit még szombat éjjel értesítettek a pusztulásról.

Hogy ki okozta a tüzet, még nem sikerült megállapítani. A esendőség serényen nyomoz a gondatlan ember után.

A kár igen nagy, mivel a telep legértékesebb része semmisült meg. Ez azonban megtérül, mert minden biztosítva volt.

..HIREK..**Lovassy Andor szerkesztő.**

Biharvármegyében talán nincs senki, aki ne ismerné Lovassy Andort. Vármegyénkben mint főjegyző intézte a közügyeket, e mellett azonban tevékeny munkásságot fejtett ki a sajtó terén is. Nem csupán mint műkedvelő újságíró dolgozott a közért, hanem tekintélyes aktív újságírói szerepet is játszott Nagyváradon, majd Budapesten. A szabadelvű pártnak egyik rendíthetetlen oszlopa lévén, a politikai téren is nagy tekintélynek örvendett. Jó hírneve az erdélyi vármegyékben is elterjedt annyira, hogy meghívták alispánnak. Lovassy e megtisztelő meghívásra lemondott a biharmegyei szerepéről és elfogadta a diszes állást, melyre igen nagy lelkesedéssel választották meg.

1910-ben a koalíció bukása után mindenki azt hitte, hogy főispánná fogják kinevezni. Hogy ez nem következett be, az nem jelentette azt, hogy Lovassy nem nyerie el valamelyik törvényhatósági főispáni széket. Egyszóval nagyon szép, fényes pálya előtt állott Lovassy a tisztviselői pályán is. És most mint értesülünk Lovassy meg fog válni a tisztviselői pályától és vissza fog térni az újságírói pályára.

Tudósítónk jelentése szerint Lovassy lemondott az alispáni állásról. A lemondást a törvényhatóság nem akarja elfogadni és mindent elkövetnek, hogy visszavonassák a lemondási okiratot. Lovassy azonban hallani sem akar szándékának megmásításáról.

Lovassy Andor Torda-aranyosvármegyéből végleg el fog költözni és Kolozsvárra fog átköltözni. A lemondott alispán nagy-

szabásu politikai napilapot fog alapítani, melynek ő lesz a tulajdonosa és szerkesztője. A lap szervezése érdekében már meg is tette a kellő lépéseket Lovassy.

Gróf Csáky Albin halála.

Gróf Csáky Albin v. b. t. t. volt vallás-és közoktatásügyi miniszter és a főrendiház volt elnöke, vasárnap reggel háromnegyed hat órakor meghalt. Az elhunyt főur már régen betegeskedett és halála általános részvétet keltett. Utolsó óhaja az volt, hogy temetésénél mellőzzék a koszorukat és azoknak összegét inkább jótékony célra fordítsák.

Temetése hétfőn délután 3 órakor lesz az Andrassy-uti 114. szám alatt levő palotájából, amikor ott beszentelik és Szepesmindszentre szállítják. Az ottani kastélyban kedden délelőtt 11 órakor újra beszentelik és a szepesmindszenti családi temetőben helyezik nyugalomra. A gyászmisét e hó 19-én délelőtt mutatják be Budapesten, az egyetemi templomban, valamint a lőcsei székesegyházban és az összes kegyuri templomokban.

Csáky Albin gróf elhunytát özvegyén született Bolza Anna grófnőn kívül gyermekei, Mária grófnőn, férjezett báró Harkányi Andorné, Lóra grófnő, özv. Hertelendy Lászlóné, Csáky Károly gróf vezérkari őrnagy, Hona grófnő, férjezett báró Bonz-Alberon Ottóné és Csáky Imre gróf. követségi titkár gyászolják. Halálakor családján kívül dr. Köszler József, háziorvos is jelen volt.

Az első kondoleáló őfelsége a király volt, aki sürgőnyt küldött az özvegynek.

*** A jogügyi bizottság ülése.**

Nagyvárad város jogügyi szakbizottsága ma, kedden, december 17-én délután fél 5 órakor ülést tart s ez alkalommal a családi pótlékról szóló szabályrendelet-tervezetet tárgyalja.

*** Vetítőest a Kath. Körben.**

A Katholikus Kör mai vetítőestélyén dr. Karácsonyi János kanonok folytatja előadását a Szentföldről. Ez alkalommal a Szentföld azon részeit mutatja be az illusztris előadó, amelyek Karácsony ünnepével vannak összefüggésben, így Betlehem, Názareth vidékét, azonkívül Genezareth gyönyörű helyei elevednek meg a fehér vásznon. Az előadás, amely bizonytal most is óriási számú közönséget fog vonzani. Az előadás pontban 6 órakor kezdődik.

*** A honvéd tüzérlaktanya építése.**

Nagyvárad város tanácsa tegnap foglalkozott a honvéd tüzérlaktanya építésének kérdésével. Arról volt szó, hogy tekintettel a rossz gazdasági viszonyokra és a zavaros politikai helyzetre, hogyan írják ki a laktanya építésére a pályázatot. Abban állapotok meg, hogy megvárják, amíg a miniszter jóváhagyja a terveket s azután fél évi határidővel kiírják a pályázatot; kikötik azonban, hogyha a pályázat eredménye kedvezőtlen lesz, azt megsemmisítheti a város és új pályázatot írhat ki.

*** Jótékonyág.** Özv. Schwarcz Ferencné és családja Schwarcz Ferenc elhunytá alkalmával 200 koronát adott át Gerő Armin rendőrfőkapitánynak, Nagyvárad város szegényeinek javára. Az ajándékozott összeget a főkapitány Rimler Károly kezeihez juttatta.

* **Uj szabályrendeletek.** Tegnap délelőtt Fráter Barnabás elnöklése mellett három bizottság tartott ülést. Ülésztek a tisztí nyugdíj, a jegyzői nyugdíj és a fürdőszabályrendelet alkotására kiküldött bizottság. Az üléseken nem állapodtak meg véglegesen a szabályrendeletek dolgában.

* **Nem lesz pótdó emelés.** Heteken át tartó tárgyalás után a város tanácsa annyira átdolgozta Nagyvárad város jövő évi költség előirányzatát, hogy 5 százalék közköltséggel emeléssel megtalálja az egyenleget. A város tanácsa azonban nem nagyon bizik abban, hogy a mostani nyomoruságos közgazdasági viszonyok mellett a törvényhatóság bár mily csekély újabb terhet megszavazna s ezért tegnap afelett tanácskozott, hogy milyen módon lehetne a jövő évre elkerülni a közköltséggel emelést. Megbizták Szücs Géza főszámvevőt, hogy Lukács Ödön tanácsnokkal vegyék revízió alá az összes tételeket s ahol csak lehet, redukálják a kiadásokat. Elvileg abban állapodtak meg, hogy ha a régi adótörvények maradnak érvényben, akkor a nagyobb állami adó alap folytán több lesz a város közköltséggel bevétele. Annnyival azonban nem emelkedik a közköltséggel bevétele, hogy fedezze az 5 százalékos emelést, amennyivel emelni kellene a városi pótdót, de bizonyos megszorításokkal a kiadásoknál, továbbá ha bizonyos kiadásokat csak az 1914. évre vesznek fel a házipénztár terhére s így az 1913. évben ezen összegnek az annuitását kölcsönrel fedezik, sikerül a polgárságot megkímélni az adóemeléssel járó újabb terhektől. A napokban a pénzügyi bizottság elé kerül a költségvetés, amelyen addig keresztül viszik a tervezett módosítást.

* **Igyen fa a szegényeknek.** A téli időjárás mellett a famérhetlen drágasága sújtja legjobban a szegény népet. Eleméry Ferenc városi tanácsnok tegnap előterjesztést tett a városi tanácshoz s a szegények részére kiosztandó ingyen fa beszerzésére 2800 korona hitelt kért. A tanács a kért összeget, tekintettel az előterjesztés sürgős voltára, engedélyezte.

* **A kereskedők nem adnak ajándékot.** A nagyváradai fűszerkereskedők november havában a kereskedelmi és iparkamaránál értekezletet tartottak, melyen választott bíróság által megállapítandó súlyos pénzbírság terhe alatt elhatározták, hogy a szokásos üzleti ajándékozást megszüntetik s ez idén már sem karácsonyra, sem újévre ajándékot a kis értékű naptárak kivételével vevő feleiknek nem adnak. A fűszerkereskedők határozatára ez uton is felhívjuk a közönség figyelmét.

* **Szücs Izsó szakfelügyelő.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szücs Izsó nagyváradai iparostanonciskolai igazgatót a békés és biharmegyei (Nagy-Várad kivételével) összes iparos tanonciskolákhoz szakfelügyelői teendőkkel bizta meg, a nagyváradai iparos tanonciskolákra pedig Zulawsky Andor budapesti ipari szakiskolai igazgatót bizta meg.

* **Nőegyleti gyűlés.** A biharmegyei és nagyváradai Nőegylet gyűlést tartott, amelyen résztvettek: Grunwald Henrikné alelnök, dr. Molnár Imréné, Bócz Gézané, Schuch Károlyné, Lausch Kálmánné, Pozsonyi Lászlóné, Szentlélek Kálmánné, Vértessy Andorné, Óváry Sándorné, Füredy Lajosné, özv. Géher Antalné. A gyűlésen elhatározták, hogy a Lujza menhelyen, tekintettel a súlyos anyagi viszonyokra, az eddigi 20 és 30 koronás ellátási díjakat felemelik 40 koronára.

* **Halálozás.** A „Hungária cipőgyár” tisztviselői kara és műszaki személyzete szomorodott szívvel tudatják felejthetetlen kartásuk Kerekes Soma elhunytát. Emlékét kegyelettel fogják megőrizni.

* **A megye nem véleményez új patika jogot.** Biharvármegye székházán nagyban munkálkodnak a szerdán tárgyalás alá kerülő száz és száz ügy elintézésén. Tegnap az egészségügyi szakosztály tartott ülést Balogh Elemér elnöke alatt. Elsőnek a margitai második gyógyszerár létesítésének ügye került tárgyalás alá. Erre a patikára három pályázó volt: Paczolt Károly, Horváth István és Popovits Gábor. A bizottság nem ajánlja a második patika jog megadását. Margita fejlődése, népessége, forgalmi viszonyai egyáltalán nem teszik kívánatosá az új patikát. E véleményüket indokolta a bizottság azzal is, hogy éppen a múlt évben utasított vissza egy kérelmet a miniszter Largitáról. A második hasonló célú kérvényt Pucky Miklós nyújtotta be, aki Komádiban akart gyógyszerárt felállítani. A bizottság ezt sem találta teljesíthetőnek. Végül Pollák Emil dr. pályázati kérvényét tárgyalták. Pollák a cséffai körzetben létesített új körorvosi állásra pályázott. A pályázati kérvényből azonban az tűnt ki, hogy Polláknak még nincs meg a kellő képesítése ezért a szakosztály oly feltétellel ajánlotta a kinevezésre, ha a kellő képesítést igazolni fogja.

* **Karácsonyi és újévi ajándéknak** legalkalmasabb egy gyönyörű Japán doboz (Bonnbonier) megtöltve finom cukorkával, továbbá kávé, thea, rum és likőrök, melyek a legolcsóbban szerezhetők be a Fiumei Kávébehozatalnál (Rákóczi ut, Bazár-épület). Postacsomagokat ingyen készítünk el nagyrabecsült vevőinknek.

* **Fehér kabaré a babakiállítás.** Vasárnap délután gyönyörű befejezése volt a babakiállításnak a Patzko Aladárné által rendezett Fehér-kabaré. A szép és előkelő közönség zsúfolásig megtöltötte a vármegyház nagytermét, úgy hogy a későn jövők egyszerűen nem fértek be és valóságos megostromolták az ajtókat. Sajnos, nem emlékezhetünk meg részletesen az igazán kedves, szép és művészi fehér-kabaréről. A szereplő bájos és szép leánysereg valóban gyönyörű órákat szerzett azoknak a szerencséseknek, akik jelen lehetek az előadáson. Különösen sok meleg tapsot arattak: Hönigsberg Erzsike, Gerő Magda, Patzko Sárika, Karácson Lucig, Kazay Magda, Karácson József, Palánky Médi művészi táncával, amelyeket Révész táncmesterrel adott elő, Ternyei Edit, Schmidt Magda és Rónay Margit, aki gyönyörű csokrot is kapott ügyes és szép játékaért.

A ROSZ PÉNZVISZONYOK MIATT

karácsonyra minden elfogadható
olcsó árban kaphatók arany,
ezüst ékszerek, gyűrűk és órák

SZILÁGYI GÉZA és TÁRSÁNÁL
RÁKÓCZI-UTON. Helyi és vidéki telefon 630.

* **Uj drogueria.** Farkas István, az Órangyal gyógyszerár volt tulajdonosa a Rákóczi-uton, a Rimanóczy bérházban fényes berendezésű gyógyáru kereskedést nyitott, amely a fővárosi drogueriákkal bátran kiállja a versenyt. A pompásan berendezett gyógyáru, vegyszer és illatszer kereskedés kedden, december 17-én nyílik meg. Az új üzlet felszerelése a legmesszebbmenő s legmodernebb hygieniai követelményeknek teljesen megfelel. A fényes berendezést nagyváradai iparosok készítették, egyik fővárosi iparművész tervei szerint s az valóban iparművészeti remek. Farkas István gyógyszerésznek és személyzetének kiváló tapasztalatai és szakképzettsége már magában véve is garancia arra, hogy az új drogueria kitünően fog prosperálni.

x **Szülők figyelmébe.** Legszébb karál csonyi ajándék jól tanuló fiuk részére egy jól lövő flóbert. A legnagyobb örömet csakis ez szerezhetünk, semmi más ajándék nem teszi meg azt a hatást, mert a fiuk véreben már benne van a fegyver iránti vágy, ezt minden felnőtt férfi tapasztalatból tudja. Tehát, ha fiainknak örömet akarunk szerezni és őket a tanulásra serkenteni, úgy vegyünk Ladanyi puskaműves Rákóczy uti üzletében, ahol jótállás mellett lehet mindentféle árban a legjobbat kapni. Töltények és fegyverjavítások, új fegyverek, löpor és serét vadászati kellékek nagy választékban. Telefonszám: 269.

x **Női chevreaux v. box cipő 7 kor.** férfi box cipő 8 kor., chevreaux 9 kor., fiu box cipő 7 kor. 35—39 számig finom női fél cipő 5 kor., nyűszőr kalap 5 kor. állandó parti vételek Feketénél Elite-kávénáz mellett. Calosnik nagyon olcsó árban.

x **Kossuth-utca 6. sz. ház emeletén a Körözs felőli oldalon modern három szobás lakás** mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **TÜZIFA** hasábos és aprítva, ugyszintén elsőrendű porosz kösznet házhoz szállít Weiszberger és Társa. Telefon 688. Telep: Váradvelence, vasútnál.

x **Karaguly E. úri szabó-üzletét** november hó 1-től Rimanóczy-utca, Guttmann-házba áthelyezte.

x **Varrónó,** angol francia munkában gyakorlott, — úri házakhoz ajánlkozik. Cim: Schwartzné, Körös-utca 23. sz.

x **Jenny Jenő** óras, ékszerész és lát-szerész a karácsonyi és újévi alkalomra ajánlja dúsán felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. **Szent János-u. 39. sz.** Óra és ékszer javításokat pontosan eszközölk. Tanuló felvétetik.

x **Egy 5 szobás lakás Rákóczi-út 32., Gerő-házban, 1913. május 1-re kiadó.**

x **Ungváry Gergely** könyv- és papírkereskedése Nagyvárad, **Rákóczi-ut** (Orsolyazárda). Ajánlja dúsán felszerelt raktárát, **szépirodalmi és ifjúsági** könyvekben, valamint **legújabb művészi lapokban.**

Praktikus és olcsó

ékszer- és óra-ajándékok

Schmutzler Jánosnál

szerezhetők be Nagyvárad, Bazár-épület.
Órajavítások szakszerűen eszközöltetnek.

A „Biharmegyei Gazdák Aru- és Hitelintézete Rt.” sertéshizlaldájában (Óssi-tér) hizott sertések a napi áron egyenként is kaphatók.

A Tiszántúl naptára.

Örömmel jelentjük olvasóinknak, hogy a keresztény közönség körében megindult sajtóakció egyre szebb és szebb gyümölcsöket terem. Lapunk terjed, családi kör, családi kör után nyílik meg előtte s egyre több keresztény lélekben fakad visszhang a keresztény gondolat hívó szavára.

A mi közönségünk megértette a kor hívó szavát, mely a sajtó fontosságára tereli lelkek figyelmét. Pár hónap alatt százakra menő új sereg gyűlt a keresztény sajtó zászlaja alá s azóta is előfizetőink maguk a lap legbuzgóbb terjesztői.

Ennek viszonzásául a szerkesztőség is igyekszik minden tekintetben kifogástalan lapot adni olvasói kezébe. Az újság nagyobb terjedelme fokozott munkával jár, de ezt a nagyobb munkásságot kész örömmel fejtjük ki, mikor ellenértékét megtaláljuk a közönség fokozódó elismerésében.

Elhatároztuk azon felül, hogy újévi ajándékkul kiadjuk a

Tiszántúl naptárát.

Ma már csaknem valamennyi lap ad naptárt olvasóinak. Sajnos, a naptárak nagy része ugyanolyan, mint a hitellenes sajtó: nem méltó arra, hogy keresztény család asztalán helyet foglaljon. A

Tiszántúl naptára

ebben a tekintetben is kifogástalan lesz; nemcsak diszes kiállítása, hanem tartalmának előkelő színvonala és korrekt keresztény szelleme is garancia arra nézve, hogy olvasóink szeretettel fogják fogadni.

Kérjük ismételt olvasóinkat, terjesszék lapunkat minél szélesebb körben; a hány új előfizetőt szereznek a keresztény sajtónak, annyi új őrtüze lobban fel a keresztény Magyarország egyre növekvő taborának.

Valódi **Amerikai** és **Chas-sala** cipők, legjobb **Bor-olino** és **Pichler** kalapok

REICHARD áruháza

cégnél szerezhetők be.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Kedd: Éva. Operette. Bemutató előadás. (Bérletszünet.)

Szerda: Éva. (Bérletszünet.)

Csütörtök: Éva. (Bérletszünet.)

Éva. Tegnap reggel óta a színház pénztára valósággal ostrom alatt áll. A közönség körében oly óriási érdeklődés nyilvánul a hét e pompás bemutatója iránt, hogy a színházi pénztár alig tudja a publikum követelményeit kielégíteni. És ez alkalommal valóban nem érheti csalódás azokat, akik a legfényesebb sikerű Lehár operette diadalmas körútjának hírétől megvesztegetve, vágyat éreznek e pompás zenében gyönyörködni. Évát a nagyváradi színházban kápráztatóan szép és vadonatúj

diszletekkel mutatják be, amelyekhez foghatóak a Szigligeti színházban még aligha volt alkalmuk a közönségnek láthatni.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

§ **Kegyelemért folyamodnak a halálraítéltek.** A két halálraítélt tisztásfalvi gyilkos, illetve felbújtó, akik felett most pénteken mondotta ki a halálos ítéletet az esküdtszék, rettegzve várja jövődó sorsát, amelyeket a Kuria, vagy a király fog eldönteni. Tegnap adta be **Mikló Flóre** védője **Weiszberger Lipót** dr és **Dávid Tódor** védője dr **Zigre Aurél** a halálraítélteknek a királyhoz intézett kegyelmi kérvényét, amelyet azonban csak a Kuria helybenhagyó ítélete után terjesztenek fel a királyhoz.

TÁVIRATOK

Oroszország nem engedi Szerbiát.

Bécs, dec. 16.

(Saját tud.) Pétervári jelentés szerint döntés még nincs. Sőt a főkérdések tárgyalásában még mindig halasztásra van kilátás, ami csak veszedelmet jelent. Oroszország Szerbiával szemben nem engedhet meg semmiféle bántódást. Ha a monarchia Durazzo előtt tüntetni fog, úgy Proszország sem fog másként cselekedni.

Elégtétel Prohászkaért.

Bécs, dec. 16.

(Saj. tud.) Félhivatalosan jelentik, hogy Prohászka prizrendi konzul ügyében a vizsgálat befejeződött és annak eredményét holnap fogják nyilvánosságra hozni. Megállapítható, hogy ottani konzulunkkal szemben népjogi szempontból többrendbeli igazságtalanságot követtek el, amiért külügyi kormányunk elégtételt fog kérni, amit a szerb kormány meg is fog adni.

A békekonferencia.

London, dec. 16.

A béke konferencia ma vette kezdetét nagyon gyér érdeklődés mellett. Elsőnek a török delegátusok érkeztek meg.

Szerbia meghátrál.

Berlin, dec. 16.

Pasits szerb miniszterelnök tegnap hosszasan tanácskozott a francia és orosz követekkel. Délután rendkívüli minisztertanács volt, amelynek a lefolyása nagyon viharos volt. A miniszter tanács elhatározta,

hogya Ausztria Magyarország fegyverhez akarna nyulni, Szerbia lemond követeléséről.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Irányzat a balkáni helyzet nyugodtabb felfogására lanya.

Mai árfolyamok.

Októberi buza	— — —	11.—
Áprilisi buza (1913.)	— — —	11.80
Októberi rozs	— — —	10.40
Áprilisi rozs (1913)	— — —	10.52
Októberi zab	— — —	11.82
Áprilisi zab (1913)	— — —	11.24
Szept. tengeri	— — —	7.74
Májusi tengeri (1913)	— — —	8.03

Budapesti értéktözsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	—	786.—
Osztrák hitelrészvény	—	603.—
Jelzálogbank	— — —	418.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	506.—
Magyar bank	— — —	531.—
Közuti vasut	— — —	651.—
Városi villamos	— — —	373.—
Salgótarjáni kőszén	— — —	713.—
Rimamurányi	— — —	689.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Legujabb!

Ha hegedüln

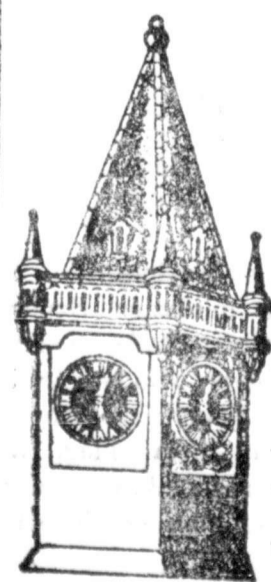
őhajt megtanulni, rendelje meg a tisztán kidolgozott, remek hangú, domboru hegedüt, tokkal, 16 drb. felszereléssel és mesés ajándékkal együtt

csak 12 koronáért

Sarkady és Szánthó

TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utcza 30.

Ajánlja 1 hétben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs” és „szabadlengésű” járattal, réz kerekkel. Olcsó árak.

TÖBBÉVI JÓTALLÁS.

Villanyerő berendezés.

Arjegyzék kívánatra.

Saját ház.

Ha nincs megelégedve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujjat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Autó (automobil) tulajdonosok szíves figyelmébe

PNEUMATIK, köpeny és tömlő, vulkanizáló műhely!
TRAPP ISTVAN Budapest, VIII. ker. Tisza Kálmán-tér 26.

Postai megbízás naponként azonnal el lesz intézve. Javítások jutányos árban. Használt gumik a legmagasabb árban megvételnek.

A Bihar megyei Gazdák Áru és Hitelintézete rt
Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.
Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatladiót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámlát váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenemű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előlegét nyújt értékpapírokra, terményekre és arukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyó- és házakra és földbirtokokra

Figyelem!
Fióközlet nincs!

NAGY GYULA

Nagyvárad, Olaszi, Rákóczi-ut

ajánlja saját gyártmányu **kefe** és **meszelő nagyraktárát**. Dus választék **finom illatszerekből, pipere-szappanokból** és mindennemű **fésűkből** és **hajtűkből**. Raktáron tart **fürdő** és **kocsi-mosó szivacsokat** jutányos árban. **Fogkefék** felelősség mellett. Különböző karácsonyi és ujévi ajándékok olcsó bevásárlási forrása.

Figyelem!
Fióközlet nincs!

Házi csatornázást

szakszerűen készít

Kondor Dezső Nagyvárad

Nagypiac-tér 1. Telefon 969. Gyár: 1062.

Cement, gipsz, nád, fedéllemez, cserép, kőpor, oltott mész stb. eladás.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban

Kiadó legelő.

A margittai járás B. királyi község határában fekvő birtokomnak mintegy 220 magyar holdat kitevő legelő és kaszáló részét mostani december 15-től 1913. évi december 1-ig egészben, esetleg két részben is legeltetés céljából kiadom, van rajta egy 100 darab jószágra való istálló, melynek használata 1913. évi május 5-ig megegyezés esetén legelő bérlettel jár, gazdaságomban legelő mellett nagymennyiségű szalma van, melyből korlátolt mennyiségben ingyen adok trágya termelés végett. Ajánlatok a haszonbéri összeg és esetleges feltételekkel 1912. évi december 20-ig **Kacsora Károly föld-birtokoshoz Margittára** címzendő.

Telefon 10-87. Telefon 10-87.

A legmodernebb bútorokat

készíti

Kovács Zsigmond

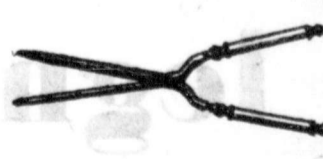
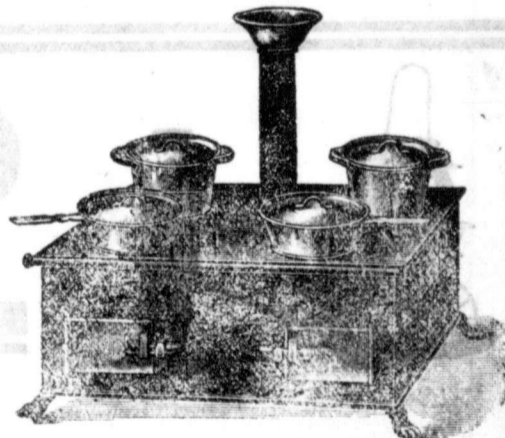
műasztalos

Szacsavay-u. 70. sz.

Géperőre berendezve.

Telefon vagy levelezőlap nivasra azonnal megjelenek.

Terv és költségvetés díjtalan.

TARSOLY és RISZTÓ Nagyvárad, Rákóczi-ut

különlegességek vaskereskedése.

Valódi porosz fűtőszén házhoz szállítva.

Karácsony-fára való mézeskalács

és midennemü cukorkák nagyválasztékban gyári áron.

Jótekingy intézetek, iskolák és egyletek részére nagy árendedmény.

Valódi akácvirág-mézből készült mézeskenyér, mandulás-, töltött- és Nürnbergi mézeskalács különlegességek. ● **Debreceni mézestányér, debreceni vajasperec.**

==== **Valódi akácvirág és csemegeméz.** ====

Karácsonyfára való és Tündér-fényszóró gyertyák. ➤ Régi megbízható üzlet e szakmában.

Alapított :
1835. évben.

Fröhlich József Nagyvárad, Szent Fános-u.

Telefonszám:
907.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

évlámpák

állandóan nagy választékban kap-hatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár részvénytársaság, Nagyvárad.

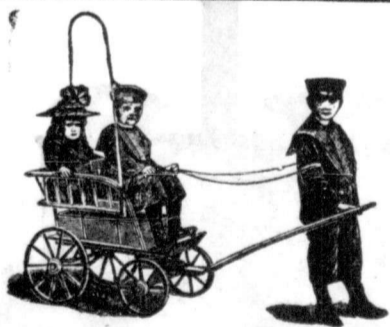
Értesítés.

Tisztelt üzletfeleinket ezennel értesítjük, hogy Teleky-utca 5. sz. alatt, a volt Biharmegyei kereskedelmi, ipar- és terményhitelbank üzlethelyiségében levő fiókunkat csak **ez évi december hó 14-ig** tartjuk fenn, miután e napon **Bémer-tér 4. sz. alatt** ujonnan épült intézeti központi helyiségünkbe költözünk át.

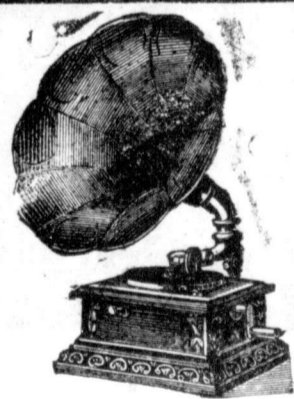
Kérjük tehát t. üzletfeleinket, hogy **december 14-től** kezdve bennünket már önti **új helyiségünkben** (Bémer-tér, 4. sz.) sziveskedjenek felkeresni.

Nagyvárad, 1912. december 5.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részv.-társ.

G Y E R M E K = J Á T É K

a legnagyobb választékban

LŐRINCZ cégnél **Nagyvárad Bémer-tér.**

Telephon 12-68.

Telephon 12-68.

Megnyilik az Apolló-drogueria!

Van szerencsém Nagyvárad és Biharmegye közönsége érdeklődését felhívni arra, hogy

kedden, e hó 17-én

nyílik meg a Rákóczi-úti Rimanóczy-palotában az új

Apolló drogueria

Azt a kitüntető támogatást, melylyel Nagyvárad és Biharmegye közönsége eddigi gyógyszerészi működésem iránt tanított, hiszem, ki fogom érdemelni a higienia legujabb és legmodernebb követelményei szerint berendezett

Apolló drogueria

részére is.

Egyelőre arra kérem Nagyvárad és Biharmegye tisztelt közönségét, hogy a keddi megnyitás alkalmával kegyeskedjék a hosszú tanulmányozás eredményével, ambicióm és áldozatkészségem teljességével berendezett **Apolló-drogueriát** megtekinteni, a hol dús választékban és legkiválóbb minőségben lesznek felhalmozva.

Gyógyszerárak, illatszerek, pipere- és háztartási cikkek. Betegápolási cikkek. Rum, thea, likör és cognac-különlegességek. Kiváló tisztelettel

Farkas István,

az Apolló-drogueria tulajdonosa.

Rákóczi-út Rimanóczy-palota. TELEFON: 13—02.

Legolcsóbb bevásárlási források:

Ha Ön
órát jól és jutányos árban akarja megcsináltatni, hozza el **FEIN KÁLMÁN** óráshoz, Teleki-u. 9. Dr Nemes ház. Villanyos megállóhely. —
Órákban állandó nagy raktár.

Alapított 1893. **Freund Benjámín** Alapított 1893.
műorás, ékszerész és látszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut, Széchenyi-szálloda épület.
RITKA ALKALOM.
Üzletem átalakítása miatt a teljes raktáramat kiárultam eddig nem létező leszállított árban, arany-, ezüst-, nikkel órákat, aranyláncokat, gyűrűket, fül-függőket és más ékszereműeket, kina-ezüst tárgyak, ingaórák, látszeréknél 50% engedmény.

Izsák Lidia
mellfűzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országos nagy népszerűségnek örvendenek a hölgyközönség körében. Megrendelhető mérték szerint,
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1.
Füz. üzlet: TELEFON 1-53. szám.

Mezey János és Társa
fűszer, csemege kereskedése Nagyváradon, szt. László-tér és Teleki-utca sarok.
Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.

Hallatlan
olcsó árban készít Piski Ferenc cipész úri és női cipőket csak egy próba és ön meg fog győződni
Szent János-utca
sarok, Schvare Farkas-féle házban.

HA A KOSSUTH-
utczába vezetni utja, keresse fel a legjobb hírnévnek örvendő
KEPES ETEL
varró- és hímző előnyomdáját, ahol bevásárlásait a legolcsóbban eszközölheti kézi munkájananyagokban.

Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók
Szilágyi Géza és Ts-nál
Rákóci-ut
Telefon. 630.

Táray Sándor
telefon 558. telefon 558.
NAGYVÁRAD
Körözs-utca 11. sz.
Épület és műlakatos vízvezeték és vasszerkezeti munkák.

NE ADJUK
pénzünket idegen cégnek, vegyünk
lánckútat
MÁRKUZ JÓZSEFNÉL
Akadémia-u 1 sz.

Czukrász
sütemények minden alkalomra házhoz szállítással jutányos árban eszközöltenek. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok. Vidékre napi expedíálás.
Molnár János cukrász
Kolozsvári-u. 50.

Legolcsóbban vásárolhat
Haás Simon
divatáru üzletébe **Kert-utcán a Löwinger-féle helyiségbe**, férfi- és női divatcikkeket és mindennemű rövidárut.

Alapított 1895-ben.
Deo Adjuvante!
Imrek Károly
épület és műbutor asztalos N.-Várad, Alapi-utca 10. szám.
Alapított 1895-ben.

Udvari kávéház
családok kellemes szórakozó helye. Estéknél **Bebe Kálmán** teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat
Szt. László-tér és Zöldfa-utca.

FELDSTRICK KÁLMÁN
könyvkötészete és dobozgyártása
NAGYVÁRAD, Rákóci-ut, Moskovits palota
Biharmegye és N.-Várad város kir. itelőtábla és a megyei főszolgabíróságok és körjegyzőségek szerződéses szállítója.

ROZSNYAY JÓZSEF
mű-asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77.
Európa nagyobb városaiban évek során át szerzett gyakorlati ismeretum lehetővé teszi, hogy a mai közönség részére a művészi kivitelű különlegességi munkákat is kellő szak-tudással a legpontosabban elvégezzem. Készítek továbbá: modern háló, szalon, lútor és üzleti-berendezéseket, portálokat, lakás- és kastély-berendezéseket minden stílus kivételben a legszolidabb árak mellett. Egy kísérlet elengedő, hogy a t. ur közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem.
Tisztelettel **ROZSNYAY JÓZSEF**, műasztalos.

Szántó Dezső
első
nagyvárad
**REDÖNY-
GYÁRA** Rulikovszky-ut
TELEFON 491.

Ngomtatványok
a legjutányosabb árban készíttetnek
a **Szent László-nyomda**
r.-t-nál
Szilágyi Dezső-utca

Kerékpár varrógép s gramophon javításokat készíttetni legelőnyösebb
Horvát Béni
mechanikusnál,
Kossuth Lajos-utca 18.
Az összes alkatrészek állandóan raktáron.
TELEFON 1038. szám.

Haus Lajos
Gáz és villanyberendezési vállalat.
Elvállal mindennemű gáz és villany-zereléseket és jókarbantartását.
TELEFON 1038. sz.

PENCZ JÁNOS
(cipész, szakiparos.)
NAGYVÁRAD,
Szt. János-u. 34.
Készít mérték szerint úri és női (Orthopéd cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghívásra házhoz jövök.

Petry Arpád
óras- és műszerész.
Nagyvárad, Rákóci-ut 9.
Tarsoly és Risztó mellett, a Rimanóczy-palotával szemben mindennemű műszerész munkák szakszerű javítása elfogadtatik.

Alapított 1880-ban
Schopper György
utóda veje
Rohoska Pál
Villanyerőre berendezett gépjavitás, vas és rézöntőde
NAGYVÁRAD,
Benc-utca 22. sz.

Uj keptyüs és sérvkötő készítő!!
Keptyük mérték után gyorsan es legjutányosabb árban készíttetnek. Bálí keptyük 70 cm. hosszú, csak 6 korona. Tisztítások és javítások azonnal eszközötetnek. Ruganyos sérvkötők 4 korona.
HORVÁTH R.
Nagyvárad, Szt János-utca

Költözködéskor a legcélszerűbb
HIRN M. és FIA
villamossági vállalatához fordulni
Kossuth Lajos-u. 16. sz.
Nagy csillárraktár.
Telefon 10-54. Telefon 10-54.

Györy Sándor
villanyerőre berendezett keses és köszörlődeje
Kert-utca, 4. szám.
Elvállal mindennemű speciál köszörlődeket és javításokat, haj- és szakál vágó és lönyiró gépet, zsillette és mindentéle más borotvák köszörlését pontosan eszközöli.

RUM és LIKÖR
háziig való készítéséhez legjobb essentiák
:: kaphatók ::
VADÁSZ ALBERT
„Angyal” droguerában
BÉMER-TÉR.

Névjegyek
a legolcsóbban beszerezhetők:
Szent László-nyomda r.-társ.-nál
Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek világitási felszereléseit, csengő házi telephon, ipartelepek, gyárak, és malmok. Villamos világitási és erőátviteli berendezéseit pontosan és szakavatottan készít
SZENES SÁNDOR
villamos berendezési vállalata Szalárdi-u. 9. Költségvetéssel díjtalanul szolgál, meghívásra azonnal jövök.

Ha a Szent János-utczába vezetni utja, keresse fel a
Szerecsen Királyt,
ahol a legolcsóbban lehet vásárolni **harisnyát, keptyüt, trikót, csipkét. Hímzések és szalagok, fehérneműek, rövidárak** nagy választékban. Szives pártfogást kér **UNGERLEIDER SALAMON**
Szt János-utca 4.